

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

8847 *Llei 11/2011, de 20 de maig, de reforma de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, i de regulació de l'arbitratge institucional en l'Administració General de l'Estat.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

La vigent Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, ha suposat un avenç qualitatiu d'entitat en la regulació d'aquesta institució, i ha establert un nou marc per a l'arbitratge intern i internacional que pren com a referència la Llei model de la UNCITRAL, sobre l'arbitratge comercial, aprovada el 21 de juny de 1985.

Sense ànim d'exhaustivitat, els èxits d'aquesta Llei passen per la formulació unitària de l'arbitratge, el reconeixement de l'arbitratge internacional, l'augment de la disponibilitat arbitral, les seves regles sobre notificacions, comunicacions i terminis, el suport judicial a l'arbitratge o el seu antiformalisme.

Tanmateix, dins de l'impuls de modernització de l'Administració de Justícia, que també inclou l'aprovació d'una futura Llei de mediació en assumptes civils i mercantils, ara es tracta de modificar algun aspecte de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, que en la pràctica s'ha mostrat millorable, i que contribueixi al foment dels mitjans alternatius de solució de conflictes i, en especial, de l'arbitratge, al qual les sentències del Tribunal Constitucional 43/1988 i 62/1991 ja van reconèixer la consideració d'«equivalent jurisdiccional».

II

Amb aquest propòsit d'impulsar l'arbitratge, aquesta Llei comença per dur a terme una reassignació de les funcions judicials en relació amb l'arbitratge, tant les funcions de suport com el coneixement de l'acció d'anul·lació del laude i l'exequàtur de laudes estrangers, que permeti donar més uniformitat al sistema mitjançant una «elevació» de determinades funcions. Es tracta, en concret, de les relatives al nomenament i la remoció judicial d'àrbitres, el coneixement de l'acció d'anul·lació del laude i la competència per conèixer l'exequàtur dels laudes estrangers, que ara s'atribueixen a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, de manera que es manté en els tribunals de primera instància la competència d'execució. Aquests canvis han portat a fer una nova redacció de l'article 8 de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, així com a modificar la Llei d'enjudiciament civil de 3 de febrer de 1881.

La Llei també aclareix, mitjançant la inclusió de dos nous preceptes en la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, els dubtes existents en relació amb l'arbitratge estatutari en les societats de capital. Amb la modificació es reconeix l'arbitrabilitat dels conflictes que s'hi plantegin, i en línia amb la seguretat i transparència que guia la reforma amb caràcter general, s'exigeix una majoria legal reforçada per introduir en els estatuts socials una clàusula de submissió a arbitratge. Juntament amb això també s'estableix que la submissió a arbitratge de la impugnació d'acords societaris requereix l'administració i designació dels àrbitres per part d'una institució arbitral.

Altres modificacions de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, busquen incrementar tant la seguretat jurídica com l'eficàcia d'aquests procediments a la vista de l'experiència d'aquests últims anys. Amb això es pretén millorar les condicions perquè definitivament s'assentin a Espanya arbitratges internacionals, sense menysprear que pel fet de tractar-se d'una regulació unitària, també s'afavoreixen els arbitratges interns. De la mateixa manera es procedeix a reforçar el paper de les institucions arbitrials, així com a una millor estructuració del nomenament dels àrbitres, i s'obre el ventall de professionals, amb coneixements jurídics que hi poden intervenir, quan es tracta d'un arbitratge de dret. Però també, preveient, de manera expressa, que és possible la intervenció d'un altre tipus de professionals, no necessàriament pertanyents a aquest camp del coneixement, ja que l'experiència internacional plenament assentada aconsellava la reforma esmentada, i això sense oblidar que, d'aquesta manera, es produeix un acoblament més gran a la «lliure competència» que reclamen les institucions de la Unió Europea. També es concreten les incompatibilitats, en relació amb la intervenció en una mediació, i es regula la necessitat d'assegurar les responsabilitats.

Quant a la substanciació del procediment arbitral, s'articula un nou sistema respecte a l'idioma de l'arbitratge, amb el qual s'incrementen les garanties del procediment, en reconèixer-se la possibilitat d'utilitzar la llengua pròpia per les parts, pels testimonis i perits, i per qualssevol terceres persones que intervinguin en el procediment arbitral. Respecte del laude, les modificacions s'han centrat en el termini i la forma del laude. Així, es modula una solució, a favor de l'arbitratge, per als casos en què el laude es dicta fora de termini, sense perjudici de la responsabilitat dels àrbitres. També se'n precisen les formalitats i s'exigeix sempre la motivació dels laudes. A més, s'estableix un remei específic per poder rectificar l'extralimitació parcial del laude quan s'hagi emès resolució sobre qüestions no sotmeses a la seva decisió o sobre qüestions no susceptibles d'arbitratge.

L'anul·lació i revisió del laude també és objecte de reforma. L'acció d'anul·lació rep una modificació rellevant: a partir d'ara es procedeix a fer una millor articulació del procediment. D'altra banda, després de la reforma, s'elimina la distinció entre laude definitiu i ferm, i s'estableix que el laude produeix els efectes de cosa jutjada, encara que s'exercitin en contra d'aquest les accions d'anul·lació o revisió, fet que suposa que pot ser executat forçosament si no es dóna compliment voluntari.

III

Cal indicar la importància de la disposició addicional única d'aquesta Llei, en la qual es regula una via procedimental de caràcter ordinari i institucional per resoldre els conflictes interns entre l'Administració General de l'Estat i els seus ens instrumentals, i se superen així els actuals mecanismes «de facto», aliens al rigor jurídic i a l'objectivitat que són imprescindibles en una organització que, per imperatiu constitucional, ha d'estar regida pel dret i actuar al servei dels interessos generals sota la direcció del Govern. La indubtable naturalesa jurídicopública de les relacions d'organització en el si de l'Administració fan imprescindible un procediment ordinari de resolució de conflictes com el que ara es configura, més enllà de solucions merament parcials com poden ser les que ofereix una determinada línia jurisprudencial que ha negat als organismes autònoms legitimació per impugnar els actes de l'Administració matriu; línia que avui troba una confirmació legal a l'article 20.c) de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

S'entén que aquests conflictes els ha de resoldre el Govern, per la qual cosa a aquest efecte es crea una comissió delegada la presidència de la qual s'atorga al ministre de la Presidència, en la seva funció coordinadora de l'Administració General de l'Estat, i en són membres nats el ministre d'Economia i Hisenda i el ministre de Justícia. Així mateix, la secretaria s'encarrega al Ministeri de Justícia en atenció a les seves funcions i a l'adscripció dels Serveis Jurídics de l'Estat.

IV

Adicionalment es modifica l'article 722 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en el sentit de permetre sol·licitar mesures cautelars a qui acrediti ser part en un conveni arbitral amb anterioritat a les actuacions arbitral, i es possibilita amb això més compatibilitat entre el que s'estableix en matèria d'arbitratge i en la norma esmentada.

Finalment, lligada a la reforma de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, hi ha la reforma de l'article 52.1 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal. La nova redacció s'adapta a les solucions comunitàries en la matèria i elimina la incoherència existent fins avui entre els dos apartats de l'article 52. Amb aquesta es pretén mantenir la vigència del conveni arbitral sempre que es projecti sobre meres accions civils que, tot i que puguin arribar a tenir transcendència patrimonial sobre el deutor concursal, es podrien haver plantejat amb independència de la declaració del concurs. És el cas, entre d'altres, de les accions relatives a l'existència, validesa o quantia d'un crèdit, les destinades al cobrament de deutes a favor del deutor, les accions reivindicatòries de propietat sobre béns d'un tercer en possessió del deutor concursal i els litigis relatius a plans de reorganització conclosos entre el deutor i els seus creditors abans de la declaració d'obertura. No obstant això, es faculta l'òrgan jurisdiccional competent per suspendre d'efectes els pactes o convenis arbitral prèviament subscrits, si entén que aquests poden suposar un perjudici per a la tramitació del concurs.

Article únic. *Modificació de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge.*

S'introdueixen les modificacions següents a la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge.

U. Els apartats 1, 4, 5 i 6 de l'article 8 passen a tenir la redacció següent:

«1. Per al nomenament i remoció judicial d'àrbitres és competent la sala civil i penal del tribunal superior de justícia de la comunitat autònoma on tingui lloc l'arbitratge; si aquest encara no està determinat, la que correspongui al domicili o residència habitual de qualsevol dels demandats; si cap d'aquests no té domicili o residència habitual a Espanya, la del domicili o residència habitual de l'actor, i si aquest tampoc en té a Espanya, la de la seva elecció.»

«4. Per a l'execució forçosa de laudes o resolucions arbitral és competent el jutjat de primera instància del lloc en el qual s'hagi dictat, d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 545 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.»

«5. Per conèixer de l'acció d'anul·lació del laude és competent la sala civil i penal del tribunal superior de justícia de la comunitat autònoma on aquell s'hagi dictat.»

«6. Per al reconeixement de laudes o resolucions arbitral estrangers és competent la sala civil i penal del tribunal superior de justícia de la comunitat autònoma del domicili o lloc de residència de la part davant la qual se sol·licita el reconeixement o del domicili o lloc de residència de la persona a qui es refereixen els efectes d'aquells, i es determina subsidiàriament la competència territorial pel lloc d'execució o on aquells laudes o resolucions arbitral hagin de produir els seus efectes.

Per a l'execució de laudes o resolucions arbitral estrangers és competent el jutjat de primera instància d'acord amb aquests criteris.»

Dos. L'apartat 1 de l'article 11 queda redactat de la manera següent:

«1. El conveni arbitral obliga les parts a complir el que estigui estipulat i impedeix que els tribunals coneguin de les controvèrsies sotmeses a arbitratge, sempre que la part a la qual interessi ho invoqui mitjançant declinatòria.

El termini per a la proposició de la declinatòria és dins dels deu primers dies del termini per contestar la demanda en les pretensions que es tramitin pel procediment

del judici ordinari, o en els deu primers dies posteriors a la citació per a vista, per a les que es tramitin pel procediment del judici verbal.»

Tres. S'introdueixen dos nous articles 11 bis i 11 ter amb la redacció següent:

«Article 11 bis. *Arbitratge estatutari.*

1. Les societats de capital poden sotmetre a arbitratge els conflictes que s'hi plantegin.

2. La introducció en els estatuts socials d'una clàusula de submissió a arbitratge requereix el vot favorable, com a mínim, de dos terços dels vots corresponents a les accions o a les participacions en què es divideixi el capital social.

3. Els estatuts socials poden establir que la impugnació dels acords socials per part dels socis o administradors quedi sotmesa a la decisió d'un o de diversos àrbitres, i l'administració de l'arbitratge i la designació dels àrbitres s'ha d'encomanar a una institució arbitral.»

«Article 11 ter. *Anul·lació per laude d'acords societaris inscriptibles.*

1. El laude que declari la nul·litat d'un acord inscriptible s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil. El «Butlletí Oficial del Registre Mercantil» n'ha de publicar un extracte.

2. En cas que l'acord impugnat estigui inscrit en el Registre Mercantil, el laude ha de determinar, a més, la cancel·lació de la seva inscripció, així com la dels assentaments posteriors que siguin contradictoris amb aquesta.»

Quatre. Es modifica la lletra a) de l'apartat 1 i s'afegeix un nou apartat 3, tots dos a l'article 14, que queden redactats de la manera següent:

«a) Corporacions de dret públic i entitats públiques que puguin exercir funcions arbitral, segons les seves normes reguladores.»

«3. Les institucions arbitral han de vetllar pel compliment de les condicions de capacitat dels àrbitres i per la transparència en la seva designació, així com la seva independència.»

Cinc. Es fa una nova redacció dels apartats 1 i 7 de l'article 15, que queden redactats de la manera següent:

«1. Llevat d'acord en contra de les parts, en els arbitratges que no s'hagin de decidir en equitat, quan l'arbitratge s'hagi de resoldre per àrbitre únic, es requereix la condició de jurista a l'àrbitre que actuï com a tal.

Quan l'arbitratge s'hagi de resoldre per tres o més àrbitres, es requereix que almenys un d'ells tingui la condició de jurista.»

«7. Contra les resolucions definitives que decideixin sobre les qüestions atribuïdes en aquest article al tribunal competent no es pot presentar cap recurs.»

Sis. S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 17 amb la redacció següent:

«4. Llevat d'acord en contra de les parts, l'àrbitre no pot haver intervingut com a mediador en el mateix conflicte entre aquestes.»

Set. S'afegeix un segon paràgraf nou a l'apartat 1 de l'article 21 amb la redacció següent:

«S'exigeix als àrbitres o a les institucions arbitral en nom seu la contractació d'una assegurança de responsabilitat civil o garantia equivalent, en la quantia que reglamentàriament s'estableixi. S'exceptuen de la contractació d'aquesta assegurança o garantia equivalent les entitats públiques i els sistemes arbitral integrats o dependents de les administracions públiques.»

Vuit. Es modifica l'apartat 1 de l'article 28, que queda redactat en els termes següents:

«1. Les parts poden acordar lliurement l'idioma o els idiomes de l'arbitratge. Si no hi ha acord, i quan de les circumstàncies del cas no permetin delimitar la qüestió, l'arbitratge s'ha de tramitar en qualsevol de les llengües oficials en el lloc on es duuguin a terme les actuacions. La part que al·legui desconeixement de l'idioma té dret a audiència, contradicció i defensa en la llengua que utilitzi, sense que aquesta al·legació pugui suposar la paralització del procés.

Llevat que en l'acord de les parts s'hagi previst una altra cosa, l'idioma o els idiomes establerts s'han d'utilitzar en els escrits de les parts, en les audiències, en els laudes i en les decisions o comunicacions dels àrbitres, sense perjudici del que indica el paràgraf primer.

En tot cas, els testimonis, perits i terceres persones que intervinguin en el procediment arbitral, tant en actuacions orals com escrites, poden utilitzar la seva llengua pròpia. En les actuacions orals es pot habilitar com a intèrpret qualsevol persona coneixedora de la llengua utilitzada, amb el jurament previ o promesa d'aquella.»

Nou. Els apartats 2, 3 i 4 de l'article 37 passen a tenir la redacció següent:

«2. Llevat que hi hagi un acord en contra de les parts, els àrbitres han de decidir la controvèrsia dins dels sis mesos següents a la data de presentació de la contestació a què es refereix l'article 29 o d'expiració del termini per presentar-la. Llevat que hi hagi un acord en contra de les parts, aquest termini pot ser prorrogat pels àrbitres, per un termini no superior a dos mesos, mitjançant decisió motivada. Llevat que hi hagi un acord en contra de les parts, l'expiració del termini sense que s'hagi dictat laude definitiu no afecta l'eficàcia del conveni arbitral ni la validesa del laude dictat, sense perjudici de la responsabilitat en què hagin pogut incórrer els àrbitres.»

«3. Qualsevol laude ha de constar per escrit i ha de ser signat pels àrbitres, els quals poden deixar constància del seu vot a favor o en contra. Quan hi hagi més d'un àrbitre, n'hi ha prou amb les signatures de la majoria dels membres del col·legi arbitral o només la del seu president, sempre que es manifestin les raons de la falta d'una o més signatures.

A l'efecte del que disposa el paràgraf anterior, s'entén que el laude consta per escrit quan del seu contingut i signatures en quedi constància i siguin accessibles per a la seva ulterior consulta en suport electrònic, òptic o d'un altre tipus.»

«4. El laude sempre ha de ser motivat, llevat que es tracti d'un laude pronunciat en els termes convinguts per les parts conforme a l'article anterior.»

Deu. La rúbrica i els apartats 1, 2 i 4 de l'article 39 passen a tenir la redacció següent:

«Article 39. *Correcció, aclariment, complement i extralimitació del laude.*»

«1. Dins dels deu dies següents a la notificació del laude, llevat que les parts hagin acordat un altre termini, qualsevol d'aquestes pot sol·licitar, amb notificació a l'altra, als àrbitres:

- a) La correcció de qualsevol error de càlcul, de còpia, tipogràfic o de naturalesa similar.
- b) L'aclariment d'un punt o d'una part concreta del laude.
- c) El complement del laude respecte a peticions formulades i no resoltes en aquest.

d) La rectificació de l'extralimitació parcial del laude, quan s'hagi resolt sobre qüestions no sotmeses a la seva decisió o sobre qüestions no susceptibles d'arbitratge.»

«2. Amb l'audiència prèvia de les altres parts, els àrbitres han de resoldre sobre les sol·licituds de correcció d'errors i d'aclariment en el termini de deu dies, i sobre la sol·licitud de complement i la rectificació de l'extralimitació, en el termini de vint dies.»

«4. El que disposa l'article 37 s'ha d'aplicar a les resolucions arbitrals sobre correcció, aclariment, complement i extralimitació del laude.»

Onze. Es modifica l'apartat 1 de l'article 42, la redacció del qual passa a ser la següent:

«1. L'acció d'anul·lació se substancia per les vies del judici verbal, sense perjudici de les especialitats següents:

a) La demanda s'ha de presentar d'acord amb el que estableix l'article 399 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, acompanyada dels documents justificatius de la seva pretensió, del conveni arbitral i del laude, i, si s'escau, ha de contenir la proposició dels mitjans de prova la pràctica dels quals interessi l'actor.

b) El secretari judicial ha de traslladar la demanda al demandat, perquè contesti en el termini de vint dies. En la contestació, acompanyada dels documents justificatius de la seva oposició, ha de proposar tots els mitjans de prova de què s'intenti valer. D'aquest escrit, i dels documents que l'adjunten, s'ha de donar trasllat a l'actor perquè pugui presentar documents addicionals o proposar la pràctica de prova.

c) Contestada la demanda o transcorregut el termini corresponent, el secretari judicial ha de citar a la vista, si així ho sol·liciten les parts en els seus escrits de demanda i contestació. Si en els seus escrits no han sol·licitat la celebració de vista, o quan l'única prova proposada sigui la de documents, i aquests ja s'hagin aportat al procés sense ser impugnats, o en el cas dels informes pericials no sigui necessària la ratificació, el tribunal ha de dictar sentència, sense més tràmit.»

Dotze. L'article 43 passa a tenir la redacció següent:

«Article 43. *Cosa jutjada i revisió de laudes.*

El laude produeix efectes de cosa jutjada i davant seu només es pot exercitar l'acció d'anul·lació i, si s'escau, sol·licitar la revisió d'acord amb el que estableix la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil per a les sentències fermes.»

Disposició addicional única. *Controvèrsies jurídiques en l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.*

1. Les controvèrsies jurídiques rellevants que se suscitin entre l'Administració General de l'Estat i qualsevol dels organismes públics que regulen el títol III i la disposició addicional novena de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat, o les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social o altres entitats de dret públic regulades per la seva legislació específica que es determinin reglamentàriament, o entre dos o més d'aquests ens, s'han de resoldre pel procediment que preveu aquest precepte, sense que es pugui acudir a la via administrativa ni jurisdiccional per resoldre aquestes controvèrsies.

Així mateix, aquest procediment és aplicable a les controvèrsies jurídiques que se suscitin entre les societats mercantils estatals i les fundacions del sector públic estatal amb el seu ministeri de tutela, la Direcció General de Patrimoni o els organismes o entitats públiques que tinguin la totalitat del capital social o dotació d'aquelles, llevat que s'estableixin mecanismes interns de resolució de controvèrsies.

2. A l'efecte d'aquesta disposició, s'entenen per controvèrsies jurídiques rellevants les que, amb independència de la seva quantia, generin o puguin generar un nombre elevat de reclamacions, que tinguin una quantia econòmica d'almenys 300.000 euros o que, segons el parer d'una de les parts, sigui de rellevància essencial per a l'interès públic.

3. Plantejada una controvèrsia, les parts enfrontades, l'han de posar en coneixement, de manera immediata, de la Comissió Delegada del Govern per a la Resolució de Controvèrsies Administratives. Aquesta Comissió la presideix el ministre de la Presidència i tenen la consideració de vocals nats el ministre d'Economia i Hisenda i el ministre de Justícia, i també correspon a aquest designar dins del seu àmbit l'òrgan que exerceixi la secretaria de la Comissió. S'integren en la Comissió el ministre o ministres dels departaments afectats per la controvèrsia, en els termes que es determini reglamentàriament.

4. Aquesta Comissió Delegada ha de sol·licitar els informes tècnics i jurídics que consideri necessaris per al millor coneixement de la qüestió debatuda. La secretaria de la Comissió esmentada ha d'elaborar les propostes de decisió oportunes.

5. La Comissió Delegada del Govern per a la Resolució de Controvèrsies Administratives ha de dictar resolució per la qual estableixi de manera vinculant per a les parts les mesures que cadascuna d'aquestes ha d'adoptar per solucionar el conflicte o la controvèrsia plantejats. La resolució de la Comissió Delegada no és recurrible davant dels tribunals de justícia per les parts en conflicte.

6. Aquest procediment de resolució de controvèrsies no s'aplica:

a) A qüestions de naturalesa penal, però sí a les relatives a l'exercici de les accions civils derivades de delictes o faltes.

b) A qüestions de responsabilitat comptable que siguin competència del Tribunal de Comptes, subjectes a la legislació específica reguladora d'aquest.

c) A conflictes d'atribucions entre diferents òrgans d'una mateixa Administració pública, que es regulen per les seves disposicions específiques.

d) A les qüestions derivades de les actuacions de control efectuades per la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, que regulen amb caràcter específic la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i altres normes de desplegament d'aquestes.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei d'enjudiciament civil aprovada per Reial decret de 3 de febrer de 1881.*

L'article 955 passa a tenir la redacció següent:

«Article 955.

Sense perjudici del que disposen els tractats i altres normes internacionals, la competència per conèixer de les sol·licituds de reconeixement i execució de sentències i altres resolucions judicials estrangeres, així com d'acords de mediació estrangers, correspon als jutjats de primera instància del domicili o lloc de residència de la part davant la qual se sol·licita el reconeixement o l'execució, o del domicili o lloc de residència de la persona a qui es refereixen els efectes d'aquelles; subsidiàriament la competència territorial es determina pel lloc d'execució o on aquelles sentències i resolucions hagin de produir els seus efectes.

D'acord amb aquests criteris indicats en el paràgraf anterior, correspon als jutjats mercantils conèixer de les sol·licituds de reconeixement i execució de sentències i altres resolucions judicials estrangeres que versin sobre matèries de la seva competència.

La competència per al reconeixement dels laudes o resolucions arbitral estrangers correspon, d'acord amb els criteris que s'estableixen en el paràgraf primer d'aquest article, a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, sense que sigui possible un recurs ulterior contra la seva decisió. La competència

per a l'execució de laudes o resolucions arbitrals estrangers correspon als jutjats de primera instància, d'acord amb aquests criteris.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

Es modifica el primer paràgraf de l'article 722, que passa a tenir la redacció següent:

«Pot demanar al tribunal mesures cautelars qui acrediti ser part de conveni arbitral amb anterioritat a les actuacions arbitrals. També pot demanar-les qui acrediti ser part d'un procés arbitral pendent a Espanya; o, si s'escau, haver demanat la formalització judicial a què es refereix l'article 15 de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge; o en el cas d'un arbitratge institucional, haver presentat la sol·licitud deguda o l'encàrrec a la institució corresponent segons el seu reglament.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.*

U. Es modifica el número 4t de l'article 8:

«4t Tota mesura cautelar que afecti el patrimoni del concursat excepte les que s'adoptin en els processos que queden exclosos de la seva jurisdicció en el paràgraf 1r d'aquest precepte i, si s'escau, d'acord amb el que disposa l'article 52, les adoptades pels àrbitres en les actuacions arbitrals, sense perjudici de la competència del jutge per acordar la suspensió d'aquestes, o sol·licitar-ne l'aixecament, quan consideri que puguin suposar un perjudici per a la tramitació del concurs.»

Dos. L'apartat 1 de l'article 52 passa a tenir la redacció següent:

«1. La declaració de concurs, per si mateixa, no afecta els pactes de mediació ni els convenis arbitrals subscrits pel concursat. Quan l'òrgan jurisdiccional entengui que els pactes o convenis esmentats poden suposar un perjudici per a la tramitació del concurs, pot acordar la suspensió dels seus efectes, tot això sense perjudici del que disposen els tractats internacionals.»

Disposició final quarta. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil, que estableix l'article 149.1.6a i 8a de la Constitució.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap dels vint dies de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 20 de maig de 2011.

JUAN CARLOS R

El president del Govern
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO